

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

In timpul vacanțelor judecătorești, apariția „Dreptului” va avea o ediție suplimentară la 14 August.

Redacțiunea. — Matei Balș.

Eft. Antonescu. — Cuvântare la mormântul lui M. A. Balș.

Jurisprudență Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție s. II.* — Acțiuni temerare. — Materie penală. — Dacă se aplică sancțiunea prevăzută de art. 93 l. jud. ocol.

(Radu Păraschiv cu Tănase Niculae).

Curtea de Apel din București s. IV. — Testament. — Punere în posesie. — Dacă se poate cere anularea pe această cale sumară.

(N. Mateescu Cioroaba cu Academia Română și alții).

Trib. Gorj s. I. — Pământ rural. — Vânzare. — Dreptul de preemțiune al Statului.

(C. Gărdescu și alții cu Statul și Casa de Improprietărire).

Trib. Vaslui. — Revendicare. — Acțiune. — Titlu de proprietate. — Prescripțiune.

(Varvara Chilot cu Th. Popa).

Judecătoria Mixtă Calafat. — Quasi-delict. — Culpă. — Daune. — Abuz de drept.

(Gheorghe Chimișliu cu Minist. de Finanțe).

Jurisprudență străină.

Matei Balș

Din sânul Inaltei Curți, de pe scaunul a cărui podoaibă era, consilierul Matei Balș a fost smuls pe neașteptate, răpit de o moarte fulgerătoare.

Magistratura și întreaga lume judecătorească suferă o pierdere din cele mai simțitoare.

Descendent al unei vechi familii de viță boerescă, Matei Balș avea sădite în sufletul său toate acele însușiri morale ale rasei pentru care menirea de împărțitor al dreptății era predestinată.

Minte ageră, cultură solidă, muncă neobosită, nimic nu i-a lipsit pentru a parcurge toate treptele până la cea mai înaltă a ierarhiei.

El și-a început apostolatul — căci așa considera el cariera la care se destinase — la 1896 ca supleant

la tribunalul Covurlui. După un stagiul de doi ani a fost înaintat judecător la trib. Ilfov, apoi la scurte intervale, numit președinte la secția III civilă și comercială dela acelaș tribunal. În 1909 este numit inspector pentru jud. de oc., trib. și serv. auxiliar, iar după 6 luni ocupă scaunul de consilier la Curtea de Apel din București, de unde a fost înălțat în vârful piramidei la 15 Noembrie 1917, mai întâi ca procuror și după 2 luni ca consilier la Curtea supremă.

Această repede ascensiune nu a datorat-o decât meritului, prestigiului și autorității cu care s'a impus în lumea justiției.

Venind războiul pentru întregirea neamului, judecătorul Casației scoate toga de pe umeri și cuprins de un nobil entuziasm îmbracă haina militară pentru a răspunde chemării la marea datorie. Cum era natural, fiind dat caracterul funcțiunii sale în înalta magistratură, el devine consilierul juridic al Marelui Cartier. În această calitate, serviciile lui au fost prețioase în toate chestiunile de drept ce le punea starea de război.

După încheierea păcii, Matei Balș reintră în sfera sa judecătorească. Prezența lui la secția II a Inaltei Curți, îi convenea cu deosebire, pentru că în acest mediu nu-i lipsea contactul cu materiile dreptului pe care le cultiva cu predilecțiune.

Foarte stimat și apreciat de colegi pentru bună-tatea caracterului său și logica sa juridică, era fericit când cuvântul său ponderat reușea să-i convingă și să-i adopte vederile în fixarea jurisprudenței.

Viața judiciară și activitatea lui Matei Balș a fost exemplară, mănătată numai de idealul dreptului.

În numele acestei reviste la care a colaborat, aducem memoriei acestui magistrat de elită omagiul pios al admirațiunii și regretelor noastre.

S. R.

Inmormântarea care a avut loc la cimitirul Belu Sâmbătă 2 Iulie, s'a săvârșit în mijlocul unei numeroase asistențe de magistrați și avocați.

D-l I. I. C. Brătianu, președintele consiliului, a luat parte la această tristă solemnitate împreună cu d-l Stelian Popescu, ministrul justiției, care în numele magistraturii, a făcut elogiul marelui judecător dispărut.

Din partea Inaltei Curți a vorbit d-l consilier Eft. Antonescu, a cărui emoționantă cuvântare o dăm aici.

Cuvântarea D-lui Eftimie Antonescu

*Nemângâiată Doamnă,
Indurerați copii,
Intristată familie, întristați colegi,
Jalnică adunare,*

Legea fatală,—mai drastică, mai imperativă și mai neiertătoare decât oricare lege emanând dela noi munitorii —, a decis în rigiditatea ei strigătoare prin aplicarea ei prematură, ca scumpul soț și părinte, bunul și dreptul judecător, colegul și prietenul fără de seamă — care a fost Matei Balș — să se supue acestei legi fatale, mai înainte ca prevederile săvârșirii puterilor lui trupești să ne fi deprins la idea acestui deznodământ final.

Plecând din mijlocul nostru înainte de vreme, Matei Balș lăasă un gol imens, greu de acoperit; el se îndreaptă senin și plin de mândrie către Dumnezeuirea ce ni-l trimisese înzestrat din belșug cu atâtea virtuți și calități superioare, cari constituiau laolaltă interesanta lui personalitate.

Născut cu o fire aleasă, având în delicatele cute ale sufletului lui distins rezerve mari de bunătate, de înalte însușiri morale cu care să subjuge pe semenii lui, — așa precum i-a și subjugat în viață —; născut din o familie din cele mai de seamă ale acestei țări, plin de vigoarea tinereței și încălzit de focul sacru al binelui obștesc, — Matei Balș se destină celei mai frumoase, dar și celei mai spinoase dintre îndeletnicirile de pe acest pământ, se destină judecării semenilor lui.

În sufletul lui de începător în ale acestei înalte chemări până la apogeul ce-l atinsese în culmea strălucitoare a splendorii lui carieri, nu există decât o singură dără, o singură linie luminoasă în care se întrec să strălucească laolaltă: simțul sfânt de dreptate, simțământul înalt de integritate, independență și demnitate fără de seamă cerut adevăratului judecător; studiul ridicat la onoarea de dogmă, modestia fără de egal și simțul de egalitate întru toți și pentru toți dus până la fanatism — iată ce strălucea în sufletul integral al lui Matei Balș, alături de curățenia de cristal cu care trebuie să fie

împodobit sufletul modestului slujitor din înaltul templu al Zeiței Dreptății.

Precum sacerdoții de odinioară oficiind în altarele cărora își închinau întreaga lor viață estimau, în acuratețea îndeplinirii oficiilor lor, însăși purgatoriul isbăvitor al fericirii lor viitoare, în trecerea la nemurire din viața cealaltă, tot astfel și Matei Balș — sacerdotul sfânt și modest a profesat cu smerenie și sfințenie în altarul Dreptății, dându-i tot sufletul lui, pentruca din el să răsară o rază mai multă de lumină și de îndreptare întru îndeplinirea datoriei de către cei ce se destină acestui templu, cari îl vor considera pe veci drept pildă vie și drept icoană neștearsă a îndeplinirii datoriei de magistrat.

Dotat cu aceste înalte însușiri nu se putea să nu parcurgă cu onoare, siguranță și cu demnitatea omului superior întreaga erarhie judecătorească pentru ca ajungând în culmea ei să se vadă înconjurat de respectul și încrederea tuturor semenilor lui, cel mai frumos omagiu ce se îndreaptă adevăratului judecător.

Dar Matei Balș a mai avut încă o înfățișare demnă făpturei lui superioare, când i-a fost dată cinstea rară de a purta pe umerii lui răspunderea grea a rezolvării unor probleme de ordin național și internațional, având fericirea, grație marilor lui însușiri, să le ducă la bun sfârșit, spre satisfacerea deplină a țării și a intereselor superioare, încredințate lui. Parcul nostru național de vase fluviale este astăzi mărit simțitor grație luminilor lui conștiințioase depuse pe lângă arbitrul american, chemat, după tractate, să facă în ultimii ani repartiția vaselor aparținând până eri fostei monarhii Habsburgice. Lui i se datorează diversele aranjamente și convențiuni internaționale fluviale, grație cărora înlesnirea raporturilor economice internaționale ne-au fost înlesnitate.

Lui, și alături de el altor bravi români, se datorește soluționarea plină de erudiție și patriotism a atribuirii către Stat a prizelor maritime din ultimul război.

Cine ne-a reprezentat mai cu multă demnitate decât el în Marele Areopag al Științei Dreptului comparat, ținut acum trei ani în cetatea de întăritate în civilizație și cultură, care l'a răsplătit cu onoruri ee numai celor de seamă aleși li se cuvin?

Cine și-a sacrificat ultimele lui puteri, lucrării de interes general — internațional, — întru întocmirea unei codificări a normelor de drept fluvial și maritim — de care să se folosească întreaga omenire, decât distinsul nostru coleg ce azi deplângem? Venit în ultimele săptămâni dela Geneva unde începuse această lucrare, grijea lui toată era acum în

desăvârșirea ei cu prețiosul și modestul lui concurs.

Când astfel a fost acel care s'a numit Matei Balș, cum să nu rămână el drept pildă vie, drept podobă splendidă a magistraturii și a lumii juridice? Cine, mai bine ca el, va reuși să transmită urmașilor lui o comoară mai sfântă de însușiri sufletești, — adevărata urmă ce lasă omul superior în trecerea lui prin această lume — decât comoara sfântă ce a constituit personalitatea deosebită a lui Matei Balș.

În păstrarea neatinsă a acestui sfânt patrimoniu, în amintirea deapaură vie în sufletele noastre și ale urmașilor noștri — vor găsi, desigur, consolare cei rămași astăzi după urma lui, vor găsi puternică mângâiere în durerea ce le umple sufletul lor astăzi.

Iar noi colegii și prietenii tăi, despărțindu-ne vremelnic de tine, iubite coleg și neasămuit prieten, îți zicem:

Mergi liniștit, cu fruntea sus, înaintea Judecătorului Suprem în fața căruia vom trece toți; mergi senin și plin de încredere — cum ți-a fost întreaga viață —; mergi astfel, fiindcă ai conștiința liniștită că ți-ai făcut datoria cu prisosință pe acest pământ față de ai tăi, față de țara și de semenii tăi.

Odihnește-te de acum în pace; țărâna îți va fi deapaură ușoară, nici o greutate nu apasă pe sufletul tău bun și drept.

Iar noi colegii și prietenii tăi luându-ne adio dela tine, depunem o lacrimă caldă pe mormântul ce acum se deschide, rugând pe bunul Dumnezeu să-ți dea de acum înainte

Odihna de veci!

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audianța dela 14 Martie 1927

Președinția D-lui Matei Balș, consilier

Radu Paraschiv cu Ion Tănase Nicolae

ACȚIUNI TEMERARE, — DACĂ ȘI ÎN MATERIE PENALĂ JUDECĂTORUL POATE APLICA DISPOZIȚIUNILE ART. 93 DIN LEGEA JUDECĂTORILOR DE OCOL.

Dispozițiunile art. 93 din legea judecătoriilor de ocol potrivit cărora judecătorul este autorizat să condamne partea care a căzut în pretențiunile sale, caracterizate învederat nedrepte, pe lângă plata pagubelor încercate de cealaltă parte și la o amendă până la 2000 lei, se aplică numai în materie civilă iar nu și în materie penală, în care legiuitorul a pus la îndemâna părții interesate, remediul acțiunii în calomnie.

No. 1222. — Casată fără trimitere, sentința Trib. Ilfov S. II-a No. 238/926 în urma recursului făcut de Rada Paraschiv în proces cu Ion Tănase Nicolae.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare astfel formulat :

„Din textul art. 93 legea judecătorilor de ocoale, rezultă că în materie penală nu se poate aplica sancțiunea prevăzută de acest articol. În adevăr, potrivit art. 93 al legii organice judecătorul poate condamna partea care cade în pretențiuni atunci când constată că ele sunt învederat nedrepte, și la o amendă până la două sută lei. Ori din însăși întrebuintarea termenului de pretențiuni de către legiuitor, rezultă că este vorba numai de pretențiuni cu caracter civil, nu și de cele cu caracter penal. În negativă adică, dacă sancțiunea prevăzută la art. 93 legea Judecătoriilor de ocoale, s'ar aplică și în penal, atunci ar fi contrariat atât scopul legiuitorului cât și interesul societății, căci de teama acestei eventuale sancțiuni, ori cine ar esita să se mai plângă la instanțele de urmărire și judecătorești, neputându-se deci apăra atât pe el cât și societatea“.

Având în vedere că, prin sentința Trib. Ilfov S. II-a c. c. No. 258/926, confirmându-se hotărârea primei instanțe, recurenta Rada Paraschiv a rămas condamnată la 500 lei amendă pe baza art. 95 legea Judecătoriilor de Ocoale.

Având în vedere că, prin motivul I de casare recurentul susține că, dispozițiunile art. 95 din legea judecătoriilor de Ocoale sunt inaplicabile în materie penală și prin consecință instanța de fond condamnând-o a violat și a dat o greșită interpretare sus menționatului text.

Având în vedere că, din lucrările dosarului se constată că judecătoria Ocolului Domnești, — Ilfov, a achitat pe Ion Tănase Nicolae de faptul de furt ce i se imputa că ar fi comis în dauna recurentei Rada Paraschiv, pe care prima instanță — prin cartea de judecată No. 4547/925, confirmată în întregime prin hotărârea supusă recurentului — a condamnat-o în virtutea art. 95 din legea Judecătoriilor de Ocoale la 500 lei amendă.

Considerând că, într'adevăr în conformitate cu dispozițiunile sus citatului text, judecătorul este autorizat să condamne partea care a căzut în pretențiunile sale, caracterizate învederat nedrepte, pe lângă plata tuturor pagubelor încercate de cealaltă parte și la o amendă până la 2000 lei.

Că însă această dispozițiune nu-și găsește aplicațiunea decât în materie civilă, întrucât atât din redactarea generală a textului sus citat, cât și mai ales din faptul că legiuitorul utilizează termenul „pretențiuni“ rezultă că sfera sa de aplicațiune este strict limitată numai în materie civilă.

Că, dacă este adevărat că, acțiuni neserioase și temerarii se pot intenta și în materie penală, aceasta însă nu justifică aplicațiunea sus menționatului și în această materie, în care legiuitorul a pus la

îndemână părții interesate, remediul acțiunii în calomnie.

Că, așa fiind și cum în speță este constatat că recurenta a fost condamnată pentru motivul că acțiunea sa penală exercitată contra bănuțului Ion Tănase Nicolae a fost caracterizată de instanța de fond ca temperară și neserioasă, urmează că s'au violat și s'au aplicat greșit dispozițiunile art. 95 din legea Judecătorilor de Ocol, astfel că recursul devine fondat și se admite fără a se mai discuta și celălalt motiv de casare, casându-se hotărârea zisei instanțe fără trimitere conform art. 55 din legea Organică a acestei Înalte Curți.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 11 Mai 1927

Președinția D-lui Gr. Pherekyde, președinte

N. Mateescu Cioroeba și alții cu Academia Română și Elvira Maior Cioroeba

TESTAMENT. — PUNERE ÎN POSESIE. — DACĂ SE POATE CERE ANULAREA LUI PE ACEASTĂ CALE SOMARĂ. — ART. 891 COD. CIVIL.

Nulitatea unui testament nu poate fi invocată și discutată pe calea somară a procedurii de trimitere în posesie, care este numai o măsură de administrație a averii succesora'e, fără însă ca prin aceasta să fie lezate drepturile moștenitorilor de a ataca testamentul pe calea unei acțiuni de drept comun.

No. 136. — Respins apelul făcut de N. Mateescu Cioroeba contra sentinței civile cu No. 1380/924 pronunțată de Trib Ilfov S. III-a civ. cor. în proces cu Academia Română și Elvira Maior Cioroeba.

S'au ascultat D-nii avocați St. Davis pentru apelant și Sturdza și Zane pentru intimați.

Curtea,

Asupra apelului făcut de N. Mateescu-Cioroeba contra sentinței civile No. 1580 din 2 Decembrie 1924, pronunțată de Tribunalul Ilfov Secția III-a civilo-corecțională :

Având în vedere suferințele orale și scrise ale părților, cum și actele ce se găsesc în dosar, din cari rezultă că : Maiorul Petrescu-Cioroeba, încetând din viață, a lăsat două testamente, unul cu data 25 Iunie și altul 22 Iulie 1922, prin care dispunea ca nuda proprietate a averii imobile să rămână Academiei Române, iar averea imobilă, împreună cu uzufructul averii imobile să rămână soției. Aceștia au cerut trimiterea în posesia averii succesora'e a-

supra drepturilor ce le aveau conferite prin testament, întrucât nu erau moștenitori rezervatari. La cererea de mai sus, N. Mateescu-Cioroeba face apelul de față, în a cărui susținere invoacă, că cele două testamente pe baza cărora Academia Română și Elvira Maior Petrescu-Cioroeba, soția defunctului, au fost trimiși în posesie, sunt nule, pentru că primul conține adăogiri printre rânduri, iar al doilea nu se termină cu semnătura, ei după aceasta s'a mai adăogat alte dispoziții, și deci nu întrunește condițiunile legii; Că ambele testamente fiind rezultatul unei minți bolnave, cere dovada cu martori, iar pentru a se stabili că testamentele nu sunt scrise de defunct, cere expertiză; ca ultim motiv învoacă, că soția, prin faptul că a cerut trimiterea în posesie ca văduvă săracă, a recunoscut nulitatea testamentului și nu mai poate reclama uzufructul întregii averi :

Considerând că, potrivit art. 891 cod civilă, Academia Română și Elvira Maior Petrescu-Cioroeba, aveau dreptul să ceară trimiterea în posesie, atâta timp cât testatoarele n'a lăsat erezi rezervatari; prin urmare, bine Tribunalul a admis cererea lor, respingând opoziția în care, între altele, figura și apelantul, cum și cererile de intervenție a celorlalți intimați în proces, care pretindeau succesiunea, pentru că nulitatea testamentelor nu poate fi invocată și discutată pe această cale sumară a procedurii de trimitere în posesie, care este numai o măsură de administrație a averii succesora'e, fără ca prin aceasta să fie lezate drepturile moștenitorilor, a ataca testamentul pe calea unei acțiuni de drept comun, unde se pot discuta pe larg chestiunile deduse azi în judecă și administra orice probe legale în deslegarea pricinti, astfel că motivele invocate azi în apel neputând fi discutate pe calea excepțională a trimiterii în posesie, ci numai într'o acțiune de drept comun, apelul este nefondat și eată să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul.

Semnați : Gr. Pherekyde, I. G. Solomon, N. Hariton.

TRIBUNALUL GORJ S. I

Audiența dela 14 Mai 1927

Președinția D-lui B. Crivetz, prim-președinte

C. Gărdescu și alții cu Statul și Casa Centrală de Improprietărire PĂMÂNT-RURAL. — DREPTUL STATULUI DE PREEMȚIUNE ÎN CAZ CÂND PROPRIETARUL VOESTE A'SI VINDE MOȘIA. — ART. 32 DIN LEGEA AGRARĂ ȘI 81 DIN REGULAMENTUL LEGEI.

Cu toate că art. 81 din regulamentul de aplicare al legii agrare, modificat în Iulie 1922,

dă drept statului ca atunci când un proprietar vinde moșia sa fără să fi încunostiințat Casa Centrală sau să fi notificat vânzarea, să poată face somațiune, punere în întârziere și judecată și să ceară tribunalului punerea în stăpânire a imobilului vândut, totuși acest drept de trimitere în posesie nu este absolut ci este subordonat existenței dreptului de preemțiune; astfel că atunci când acest drept nu există sau este îndoelnic, statul numai poate uza de dispozițiunile de mai sus, de oarece art. 81 din regulament nu a putut crea pentru el un drept de spoliațiune sau de confiscare a bunurilor în lipsa unui text expres.

Jurnal No. . . . Respinsă cererea făcută de Casa Centrală a Cooperăției și Improprietăririi Sătenilor în proces cu C. Gărdescu, C. Lăzărescu, C. M. Popescu și N. Davițoiu.

Tribunalul,

Având în vedere că, prin cererea înregistrată la No. 13.010 din 30 Aprilie 1927, Casa Centrală a Cooperăției și Improprietăririi sătenilor, cere ca să fie trimisă de plano în stăpânirea moșiei Roșia de Jiu din comuna Roșia de Jiu, jud. Gorj, în conformitate cu dispozițiunile art. 81 din Regulamentul Legei Agrare, fiindcă Statul și-a exercitat dreptul de preemțiune la vânzarea făcută între C. Gărdescu deoparte și C. Lăzărescu, C. M. Popescu și N. T. Davițoiu de altă parte.

Că, tribunalul, în conformitate cu art. 104 pr. civilă, a dispus chemarea tuturor părților pentru lămuriri în Camera de Consiliu pentru ziua de 7 Mai, termen care a fost schimbat după cererea reclamantei în ziua de 12 Mai.

Având în vedere că, nu se poate susține că prin citarea și ascultarea părților în Camera de Consiliu s'a schimbat caracterul afacerii, de oarece instanța fiind legată printr'o simplă cerere unilaterală, iar nu printr'o chemare în judecată adresată de o parte în contra celeilalte părți, încheierea ei nu poate avea caracterul unei hotărâri judecătorești, ci mai mult a unui act de administrație lipsit de autoritatea lucrului judecat.

Având în vedere că, în urma chemării părților în Camera de Consiliu, s'a prezentat Casa Centrală prin d-nii avocați I. I. Căprescu, I. Micodin, I. Mihail Gelle și Gr. Manta și părțile celelalte asistate de d-nii avocați Numa Frumușanu, V. Arjoceanu și Șerban Frumușanu, lămurind cei dintâiu că sensul art. 81 din Regulament prevede trimiterea în posesie de plano a Casei Centrale din momentul ce a notificat că vrea să-și exercite dreptul de preem-

țiune, iar ceilalți arătând că această cerere nu poate să fie admisă cât timp Statul nu a executat condițiunile din actul de vânzare anume depunerea prețului.

Considerând că, după dispozițiunile art. 32 din Legea Agrară, cari au caracter de Constituție, Statul are un drept de preemțiune cu acelaș preț și în condițiuni egale la cumpărarea conacelor moșiilor expropriate în întregime precum și al moșiilor în corpuri întregi de la 50 hectare în sus teren cultivabil.

Că, este adevărat că după art. 81 din Regulamentul de aplicare al Legei Agrare astfel cum a fost modificată în Iulie 1922, Statul urmează să fie pus în posesiune numai pe *temeiurile constatării* că vânzarea s'a făcut fără respectarea *dreptului de preemțiune*. Că, prin urmare dispozițiunile art. 81 din Regulament întemeindu-se pe dreptul de preemțiune al Statului, rezultă că atunci când Tribunalul își face convingerea dintr'o sumară examinare a cererei de trimitere în posesiune și a actelor ce o însoțesc, că, însăși dreptul de preemțiune al Statului este neîntemeiat și în tot cazul este mai mult decât îndoelnic, atunci cererea Statului de a fi trimis în posesiune fără somațiune și fără judecată urmează să fie respinsă pe această cale, ea fiind un accesoriu al dreptului de preemțiune, iar art. 81 din Regulament neputând crea pentru Stat un drept de spoliațiune sau de confiscare a bunurilor în lipsa unui text expres.

Având în vedere că, din actele dela dosar prezentate de reclamanta Casa Centrală să constată că C. Gărdescu a vândut lui Const. Lăzărescu, C. N. Popescu și N. Davițoiu moșia sa Roșia de Jiu cu circa 6 milioane lei, moșie în întindere de 175 hectare, compusă din mai multe trupuri din care numai 75 hectare sunt teren arabil cu zăvoi iar restul este pădure, pomet și conacuri; iar din certificatul consilierului Agricol alăturat la cererea făcută de Casa Centrală se constată că din suprafața vândută numai 92 hectare sunt teren cultivabil.

Având în vedere că după art. 32 din legea Agrară, dreptul de preemțiune al Statului este limitat numai la pământul cultivabil în trupuri mai mari de 50 hectare, iar în ceia ce privește conacele numai la acelea cari aparțin moșiilor ce au fost expropriate în întregime.

Că, întrucât prin cererea de față să cere trimiterea în posesiune asupra *întregei* moșii în timp ce dreptul de preemțiune al Statului — după cum rezultă din actele de la dosar — Nu poate fi exercitat decât cel mult asupra 92 ha. teren cultivabil, și în tot cazul sub rezerva discușiunilor contradictorii dacă acea întindere formează sau nu un sin-

gur trup, rezultă că cererea de fafă nu poate fi încuviințată.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnat : *B. Crivetz.*

TRIBUNALUL VASLUI

Audiența dela 12 Februarie 1927

Președinția D-lui Em. Marțian, președinte

Varvara Chilot su Th. Popa

REVENDICARE. — ACȚIUNE. — TITLU TRANSLATIV DE PROPRIETATE. — DOVADA PRESCRIPTIEI DECENALE. — ART. 1895 COD. CIVIL.

Pentru ca o acțiune în revendicare să poată fi admisă, nu este suficient ca reclamantul să prezinte titlul translativ de proprietate, anterior posesiei pârâtului, pe baza căruia își exercită acțiunea, ci trebuie să facă și dovada prescripțiunii decenale, prevăzută de art. 1895 cod. civil, fie în persoana sa, fie a autorului său.

No. 51. — Admisă opoziția făcută de către Varvara Chilot în potriiva sentinței civile a acestui Tribunal care confirmă cartea de judecată cu No. 16/925 a Judecătoriei Tîbănești-Vaslui, în proces cu Th. Popa.

Tribunalul,

Având în vedere că, Varvara Chilot din com. Tansa-Vaslui, prin opoziția făcută, tinde la retractarea sentinței civile No.... a acestui Tribunal, confirmătoare a cărței de judecată No. 16/925 a Judecătoriei Tîbănești-Vaslui, prin care admițându-se acțiunea introdusă de Th. Popa, o obligă să delese în deplină proprietate și posesie, un teren de 25 arii, cu una casă, situate în satul...

Având în vedere că în sprijinul cereri sale oponenta invoacă aceleași motive ca și la prima instanță.

Având în vedere că la Judecătoria Tîbănești, acțiunea intimatului a fost admisă pe baza actului autentic depus la dosar și a depozițiilor martorilor audiați...

Având în vedere că, la aceste dovezi administrate de intimat la prima instanță, oponenta recunoscând faptul că deține terenul în litigiu, a contestat acestuia titlul său de proprietate.

Că, contestarea dreptului de proprietate este posibilă în spefă întru'cât titlul de pretinsă dobândire a proprietății în baza căruia s'a făcut acțiunea și care a fost recunoscut, nu e suficient pentru stabilirea dreptului de proprietate, întru'cât trebuia să facă dovada acestui drept și în persoana celui ce l-a transmis; că această dovadă nu s'a făcut în spefă, reclamantul-intimat nefăcând dovada pres-

cripției în persoana autorului său, iar motivul invocat în cartea de judecată că actul de vânzare are valoare erga omnes, este cu totul eronat, întru cât dacă formele de autenticitate se opun oricui, fondul dreptului rămâne independent și legat numai de starea patrimoniului din care se pretinde că face parte și care trebuie dovedită judecătorește, de cel care o invoacă.

Având în vedere că, dacă în privința autorilor nu s'a dovedit dreptul de proprietate, nici în favoarea intimatului nu s'a făcut dovada acestui drept, întrucât dacă la 1910 Th. Popa a cumpărat dela Năstase Vasiliu terenul în litigiu, cu actul autentic No...../910, arătat mai sus, nu este mai puțin adevărat, că întrucât dânsul n'a stăpânit terenul cel puțin 10 ani cu bună credință, nu poate invoca dobândirea proprietății prin prescripția de scurtă durată, cu atât mai mult că din Cartea de Judecată No...../907 a Judecătoriei Stemnic, rezultă că din acest teren i se cuvenea lui Năstase Vasiliu în calitate de fiu al mamei sale Maria numai 5 arii, 57 c. a., deci autorul intimatului i-a vândut un teren ce nu era al lui.

Că, față de atari împrejurări, dovezile administrate la prima instanță de Th. Popa, nu erau suficiente și de așa natură încât să îndreptățească pe Judecător de a-i da câștig de cauză.

Pentru aceste motive, admite opoziția.

Semnat : *Em. Marțian.*

NOTA. — Chestiunea de tranșat în spefa de mai sus, se reduce la studierea teorii probelor în acțiunea de revendicare.

Desigur posesorul, fie de bună sau de rea credință, este prezumat proprietar, și nu este ținut a-și dovedi dreptul de proprietate, atâta timp cât un altul nu-i revendică terenul, sprijinindu-și reclamația pe acte translative de proprietate (Cas. Rom. 902).

„Tout possesseur est présumé propriétaire, parce que l'état de fait est généralement conforme à l'état de droit“ (Cas. fr. D. 63/863).

„En matière immobilière cette présomption de propriété n'a d'autre effet que de donner au possesseur le rôle de défendeur dans la procès en revendication ce qui est déjà pour lui un avantage considérable“. (Planiol V. I. p. 735). Această prezumție îi dă dreptul de a sta în pasivitate, proba căzând în sarcina revendicantului. Dar de îndată ce acest revendicant aduce în cauză acte translative de proprietate, atunci este sarcina posesorului de a le combate. (Reus in excipiendo fit actor).

Evident nu orice titlu poate duce la câștigarea acțiunii în revendicare. Se cer anumite condițiuni.

Și teoria problelud în această materie, ne indică trei ipoteze :

1) Fiecare parte produce titlu de proprietate : dacă actele emană dela acelaș autor, vom cerceta și vom da prioritate celui transcris întâi ; dacă ele emană dela autori diferiți, se va cerceta care din autori avea mai mult drept (Cas. fr. 12 ov. 1907).

2) Numai una din părți are titlu : dacă are posesorul, el va rămânea în posesie ; dacă însă are revendicantul un titlu anterior posesiei, atunci el va avea câștig de cauză. (Cas. fr. 12 Juin 1864; Pot-hier, *Propriété* ; Aubry et Rau).

3) Nici una din părți n'are titlu : pârâțul rămâne posesor mai departe. (Cas fr. D. 1. 5 Ian. 1905)

În speța noastră, reclamantul produce un titlu translativ de proprietate, anterior posesiei pârâtei, care n'are nici un titlu.

Ne găsim în ipoteza doua de mai sus și trebuie să dăm câștig de cauză reclamantului. Posesia pârâtei în atare caz fiind considerată ca o uzurpare în dauna reclamantului (Alexandresco V. 2, p. 448 ; Baudry et Chauveau, *Biéns* 5 p. 182). Așa dar, eronat Tribunalul Vaslui, cere revendicantului prescripția decenală, sau cercetează dreptul de proprietate al autorilor titlului. Proba ce se făcuse la prima instanță era suficientă pentru a se da câștig de cauză reclamantului. (Em. Lévy : *Preuve par titres du droit de propr.*).

I. N. Dănulescu
avocat

JUDECATORIA MIXTA CALAFAT

Audiența dela 4 Mai 1927

Judecător Ion E. Rădulescu, jude-președinte

Gheorghe Chimișliu cu Ministerul de Finanțe

QUASI-DELICT. — CULPĂ. — DAUNE. — ABUZ DE DREPT. —
ART. 998 C. CIV.

Ori de câteori o persoană cauzează altuia un prejudiciu prin simplul fapt că a exercitat un drept al său, sau a adus la îndeplinire cerințele unei legi, nu poate fi obligat a-l repara, decât numai dacă sa'r dovedi că prejudiciul a provenit prin exercitarea acelu drept sau dispozițiuni legale, în mod abuziv și cu intenția de a cauza altuia o pagubă. ¹⁾

Judecata,

Asupra acțiunii civile înreg. la No. 3935 prin care Gheorghe Chimișliu din comuna Poiana Mare Dolj, cheamă în judecată Ministerul de Finanțe

prin Dl. Ministru respectiv, pentru ca potrivit art. 1000 cod. civil să fie obligat a-i plăti suma de lei 4000 cu titlu de daune, provenite din faptul că Dsa posedă în comuna Poiana Mare un cazan de fabricat rachiu, fiind autorizat prin adresa No. 226275 din 28 August 1925 de Ministerul de Finanțe care adeseori, și chiar în prezent, i-a fost sigilat încă din luna Ianuarie, fără nici un just motiv, de către agenții fiseului, cari ast-fel au săvârșit un abuz de autoritate.

Având în vedere că, daunele pot proveni fie din comiterea unui delict sau quasi-delict civil, sau prin nerspectarea unui contract de către una din părți, ceiace îndreptățește pe cealaltă a le pretinde.

Având în veder că din susținerea în instanță făcută de Dl. Administrator Financiar al Județului Dolj ca reprezentant al Ministerului de Finanțe, rezultă că în adevăr agenții fiseului din comuna Poiana Mare, au sigilat cazanul reclamantului pentru fabricat rachiu și deci urmează a vedea dacă prin săvârșirea acestui fapt, pârâțul în calitate de comitent poate fi obligat la daunele cerute prin acțiune.

Considerând că potrivit art. 998 și urm. cod. civil, pentru ca o persoană să poată fi obligată la daune-interese, urmează ca faptul să constituie o culpă sau o greșală, fie în comittendo, fie în comitendo, care să fie cauza prejudiciului a cărui reparare se cere ; culpa să fi cauzat o daună materială sau morală, faptul trebuie să fie ilicit și impu-tabil autorului său.

Considerând ca ori de câteori o persoană cauzează altuia un prejudiciu prin simplul fapt că a exercitat un drept al său, sau a adus la îndeplinire cerințele unei legi, nu poate fi obligat a-l repara, de cât numai în cazul când sa'r dovedi că prejudiciul a provenit prin exercitarea în mod abuziv a acelu drept sau dispoziți legale, cum ar fi de exemplu o executare silită făcută după cere-rea părți îndreptățită de către agentul respectiv, care cu ocazia unei evacuări de lucruri mobile le-ar arunca în mijlocul unei străzi deteriorându-le și fără să pună custode conform legei, în care caz acest fapt constituie ceea ce doctrina și Jurisprudența numește un abuz de drept.

Considerând că chiar în cazul când acțiunea în daune, este bazată pe un abuz de drept, ea nu poate exista dacă faptul daunător n'are un caracter ilicit și dacă cel ce l'a săvârșit nu este în culpă, întrucât exercitarea unui drept sau a unei dispoziții legale, nu pot fi considerate ca abuzive decât atunci când sunt săvârșite cu intențiunea de a cauza altuia o pagubă sau când depășesc condițiunile normale sau legale în care ar trebui exercitate, față de dreptul celui daunat, ceiace și într'un caz

1) A se vedea în acelaș sens sentința Trib. Ilfov secțiunea I civ. cor. cu No. 364 din 6 aprilie 1927 publicată în „Dreptul“ No, 17 din 8 Mai 1927

și în altul implică un fapt ilicit și o culpă.

Considerând că, agenții fiscalului prin săvârșirea acestui fapt, au adus la îndeplinire cerințele legii pentru modificare de taxe asupra unor articole de consumație și înființarea unei taxe de producție, care prin art. 8 dispune, că după terminarea fiecărei fabricațiuni, agenții fiscalului pot lua măsuri pentru sigilarea cazanelor de fabricare, sigiliile urmând să se ridice de aceștia imediat ce vor fi înștiințați de începerea unor noi fabricațiuni.

Considerând că din analiza făcută acestei dispozițiuni legale, faptul sigilării cazanului reclamantului de către agenții fiscalului nu este ilicit și nu constituie o culpă în comitându-l, sau greșală din partea lor, care să oblige pe Ministerul de Finanțe să repare prejudiciul cauzat reclamantului, întrucât acești funcționari și au exercitat atribuțiunile ce le sunt impuse prin acea lege, nesăvârșind vre-un abuz de autoritate; că numai în cazul când reclamantul ar fi făcut dovada că a înștiințat pe asemenea funcționari că voeste să înceapă o nouă fabricațiune de rachiu și aceștia nu ar fi luat măsuri imediat ca să ridice sigiliile aplicate pe cazan, cum prevede legea, s'ar putea zice că agenții fiscalului au săvârșit un abuz de drept, întrucât în această ipoteză faptul lor ilicit constituie o culpă și este efectuat cu intențiunea de a vătăma, ceea ce ar constitui un delict civil, din care se naște obligațiunea de a despăgubi pe cel prejudiciat, pentru cel cărui îi este imputabil sau comitentul lui conform art. 1000 c. civil, ori ne făcându-se această dovadă, faptul nu poate fi imputabil Ministerului de Finanțe, chiar dacă reclamantul ar fi suferit vre'un prejudiciu, întrucât este vorba de executarea unei dispozițiuni legale.

Că dar pentru aceste considerațiuni acțiunea de față se privește ca nefondată și urmează ca fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnat : Ion S. Rădulescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

MARCA DE FABRICA. — Drepturi existente la armistițiu. — Menținerea lor în Alsacia-Lorena. — Bunuri germane. — Sechestrare posibilă. — Acțiune în contumație.

Proprietatea unei mărci de fabrică, care la încheierea armistițiului exista în Alsacia și Lorena în profitul unei firme germane, fiind expres menținută în departamentele redobândite prin art. 311 al tratatului din Versailles, drepturile rezultând din această stare de lucruri erau susceptibile de a fi puse sub sechestrul și lichidate de guvernul francez

În lipsa acestor măsuri, proprietatea acestei

mărci a rămas inamică și societatea franceză care o deține nu poate reclama Jaune-interese pentru contrafacerea sa, dacă nu a fost proprietară exclusivă, exclusivitatea dreptului fiind condițiunea *sine qua non* a acțiunii sale.

Colmar, 28 Iulie 1926.

Remeil Sirey, Mars, 1927

* * *

PROPRIETATE ARTISTICA SAU LITERARA. — Contrafacere. — Desemn sau pictură. — Reproducerea liniilor esențiale.

Reproducerea unei opere prin desen sau pictură, intră în domeniul art. 425 c. pen. fr. (339 c. pen. rom.).

O operă de artă care apare investită cu caracterul originalității, eșită din creierul artistului creator și concepută în o formă nouă, conferă autorului său o proprietate exclusivă chiar dacă ea reproduce trăsăturile sau fisionomia unei rase sau a unei regiuni.

Delictul de contrafacere trebuie a fi judecat după asemănare iar nu după diferențele ce prezintă. Reproducerea liniilor esențiale care caracterizează opera e de ajuns, chiar dacă diferențele de detaliu subsistă, chiar dacă imitațiunea este grosolană și oferă lucrări lipsite de valoare artistică.

Trib. corr. Marseille, 5 Martie 1927.

Rec. des somm. Sirey, Mai 1927.

* * *

FRUCTE. — Posesiune de bună credință. — Efecte.

Acela care posedă în virtutea unui titlu translativ de proprietate e totdeauna de bună credință când nu cunoaște viciile titlului și până în ziua când aceste vicii i s'au revelat, adică până în momentul când reaua sa credință va fi demonstrată de un fapt juridic destul de grav și destul de bine caracterizat pentru a atrage decăderea acestei prezumțiuni legale.

Prin urmare, când predarea unui legat a fost regulat făcută unui legatar în virtutea unui testament, acesta din urmă, în caz de revendicare de către o fică naturală a lui *de cuius*, moștenitoare rezervatară a cărei existență nu a fost legal revelată decât posterior intrării sale în posesia legatului, nu datorează restituirea fructelor decât dela data chemării în judecată; până atunci, în adevăr, chiar după proclamarea judiciară a filiațiunei naturale care lăsa să apară o moștenitoare rezervatară, legatarul era încă în drept să aștepte ca aceasta din urmă să-și manifeste în mod peremptoriu voința de a se prevala de drepturile sale și de a nu respecta voința testatorului.

C. Poitiers, 13 Dec. 1926.

Rec. des somm. Sirey, mai 1927.